

PAPP Z. ATTILA

MINŐSÉG AZ OKTATÁSBAN

**A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN VÉGZETT EMPIRIKUS
KUTATÁSOKRÓL**

**A KISEBBSÉGI OKTATÁS ÉRTÉKEI ÉS KIHÍVÁSAI
NEMZETPOLITIKAI KUTATÓINTÉZET KONFERENCIÁJA
DUNA HÁZ, TOROCKÓ
2015. OKTÓBER 29.**

ELŐADÁS FORRÁSAI

Mi a minőség?

Minőség előtti kor – minőség kora (Setényi)

**Minőség alapú rendszer-, illetve intézményfejlesztés
(McKinsey jelentés)**

Az adatok és adatolás szerepe

A MINŐSÉG ELŐTTI KOR

eredményes oktatás

megfelelés előre megadott elvárásoknak (pl. az Evaluarea Nationala tesztelésen eléri az 5-öst avagy nem)

színvonal

külső rendszernek való megfelelés (pl. felsőoktatás, munkaerőpiac)

hatékonyság

- pénzügyi hatékonyság
- ráfordítás és az eredmények összefüggése
- elszámoltathatóság

MI A MINŐSÉG?

Nem metafora

A vevők (felhasználók, érintettek) elvárásaira épül,

A felhasználók igényeinek megismerése és kielégítése

Intézmény/rendszer belső kezdeményezése

SZÍNVONAL - MINŐSÉG

színvonal	minőség
tanulók lefölözése	adott tanulók vállalása (szórványban?)
beelőzés más iskolákhoz képest	vevői igényekhez igazított programok
órakeret maximalizálása	rutinszerű szakmai munkák javítása
kiváló pedagógusok megszerzése	közös szakmai hitvallású tantestület építése
kiugró eredmények elérése, tanulmányi versenyek	egyéni tanulási utak gondozása, hangsúly a kompetenciákon

MCKINSEY JELENTÉS

2010. DECEMBER

**HOW THE WORLD'S MOST IMPROVED SCHOOL SYSTEMS
KEEP GETTING BETTER?**

**Hogyan válnak még jobbra a világ leginkább fejlesztett
iskolarendszerei?**

<i>lépések</i>	gyenge - elégséges	elégséges - jó	jó - nagyon jó	nagyon jó - kiváló
<i>cél</i>	alapvető matematikai, olvasási készségek elérése	alterületek megalapozása	szakmaiság kialakítása	innováció és horizontális tanulás általi innováció
<i>Beavatkozás</i>	1. gyengén teljesítő tanárok motiválása és képzése	1. adatok hozzáférése és elszámoltathatóság	1. kezdő pedagógusok és iskolavezetők képességeinek megemelése	1. pedagógusok és igazgatók együtt-tanulási kultúrájának erősítése
	2. teljesítendő minimális minőségi követelmények minden iskola számára	2. pénzügyi és szervezeti megalapozás	2. a pályán lévő pedagógusok és igazgatók képességeinek fejlesztése	2. szakigazgatás kiegészítő támogatása
	3. tanulók beiskolázása	3. pedagógiai kultúra megalapozása	3. iskola szintű döntéshozatal	3. iskolák közötti innovatív együttműködése k és gyakorlatok rendszerszintű

6 KÖZÖS BEAVATKOZÁSI TERÜLET

Bármelyik szakaszból a következőbe való átmenet 6 nélkülözhetetlen beavatkozást feltételez

- 1. az oktatók pedagógiai és az iskolavezetők menedzseri képességeinek fejlesztése*
- 2. a tanulók értékelése*
- 3. a rendszerre vonatkozó adatszolgáltatás fejlesztése*
- 4. a fejlesztés megtámogatása oktatáspolitikai dokumentumokkal és (új) oktatási törvénnyel*
- 5. a curriculum (tananyag) és egyéb pedagógiai standardok átdolgozása*
- 6. az iskolavezetők és pedagógusok megfelelő bérezése és jutalmazása*

AZ ADATOK ÉS ADATOLÁS SZEREPE

Mckinsey-jelentés (diákok értékelése, adatok nyilvános elérhetősége) üzenete:

Az adatgyűjtés nem önmagában fontos, hanem a fejlesztés megalapozása céljából!

Nemzetközi adatgyűjtések

Országos adatgyűjtési rendszerekben rejlő lehetőségek

Empirikus adatok

KIHÍVÁS: A Kárpát-medencei magyar kisebbségekre vonatkozó adatok léte és hozzáférhetősége (kis minta, nagy hibahatár)

NEMZETKÖZI ADATGYŰJTÉSEK, ÉRTÉKELÉSEK

Az IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement) mérései:

TIMSS: Trends in International Mathematic and Science Studies

PIRLS: Progress in International Reading Literacy Study

OECD projektjei

PISA – Program for International Student Assessment

PIAAC – Program for International Assessment for Adult Competencies

PIRLS-TIMSS

TIMSS - Matematikai és természettudományos képességek

- 1995 óta, 4 évente
- 2011: 64 ország

PIRLS - szövegértés

- 5 évente: 2001, 2006, 2011
- 49 ország
- Célcsoport: IV. évfolyam

Tantervi tudást mér

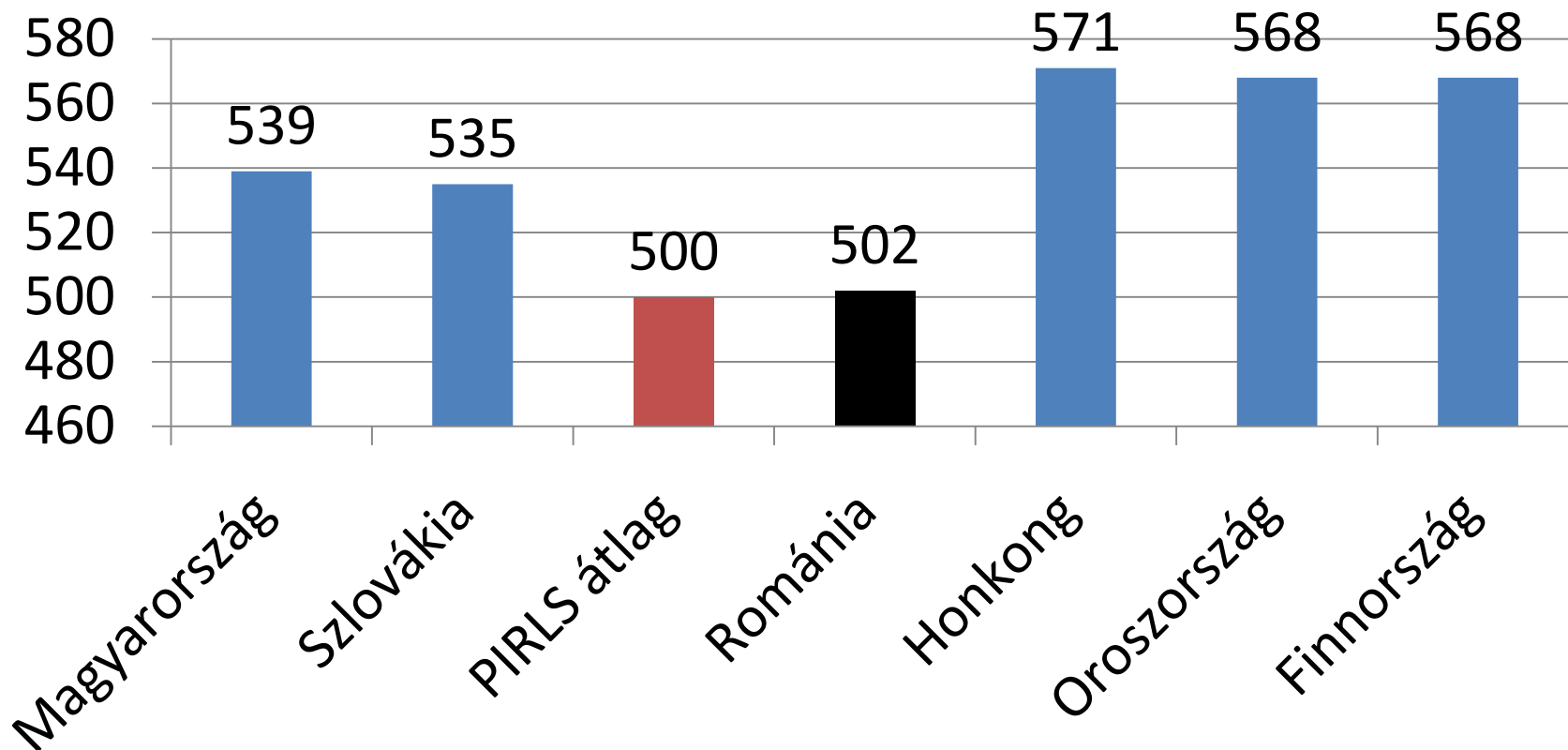
Szorosabban kapcsolódik a lexikális tudáshoz

Országos minták: kb. 150-200 iskola, 4000 diák

Iskolai minta, majd egy osztályt választanak ki

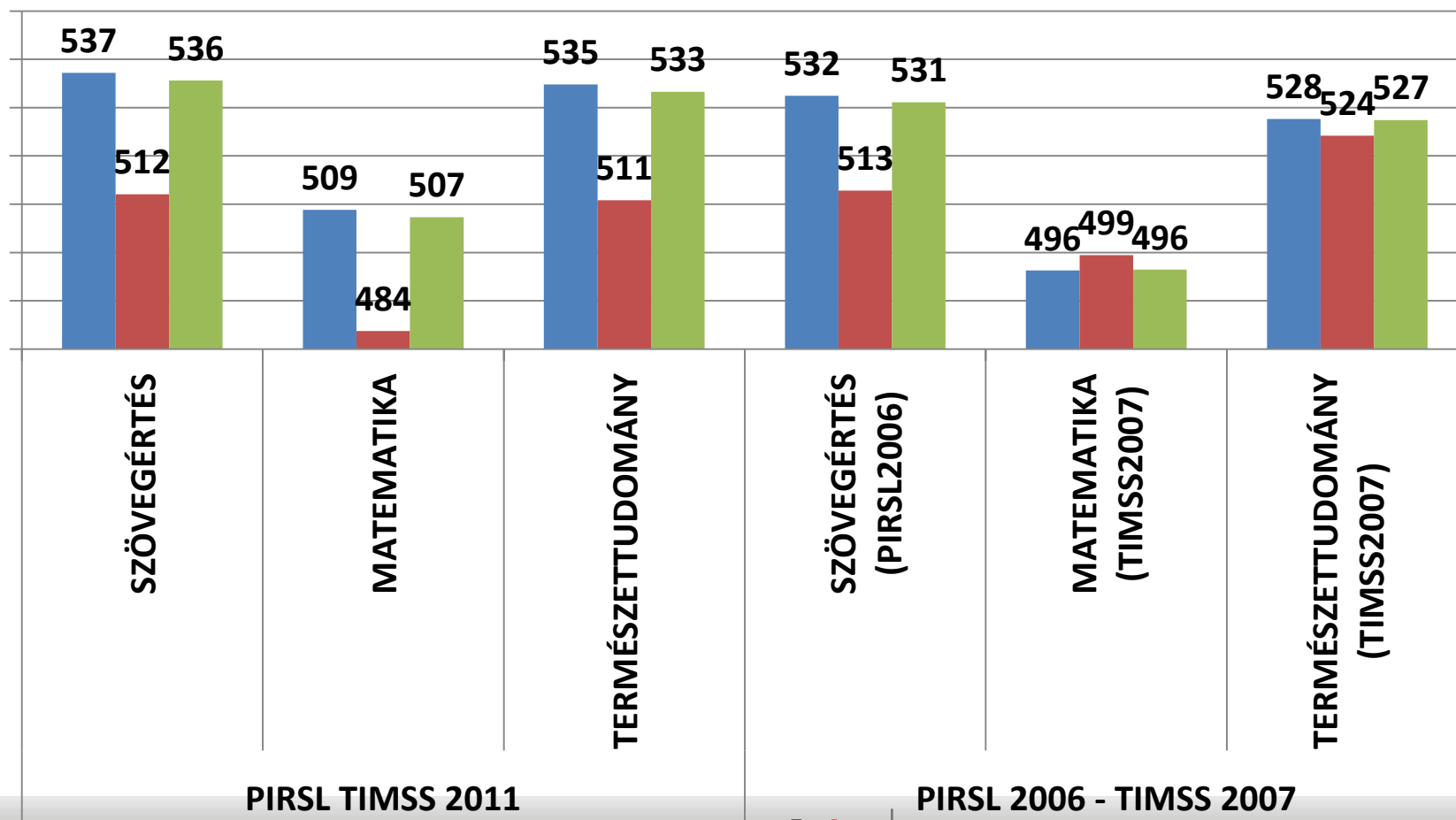
Képességpontok, átlag: 500, szórás 100

PIRLS 2011

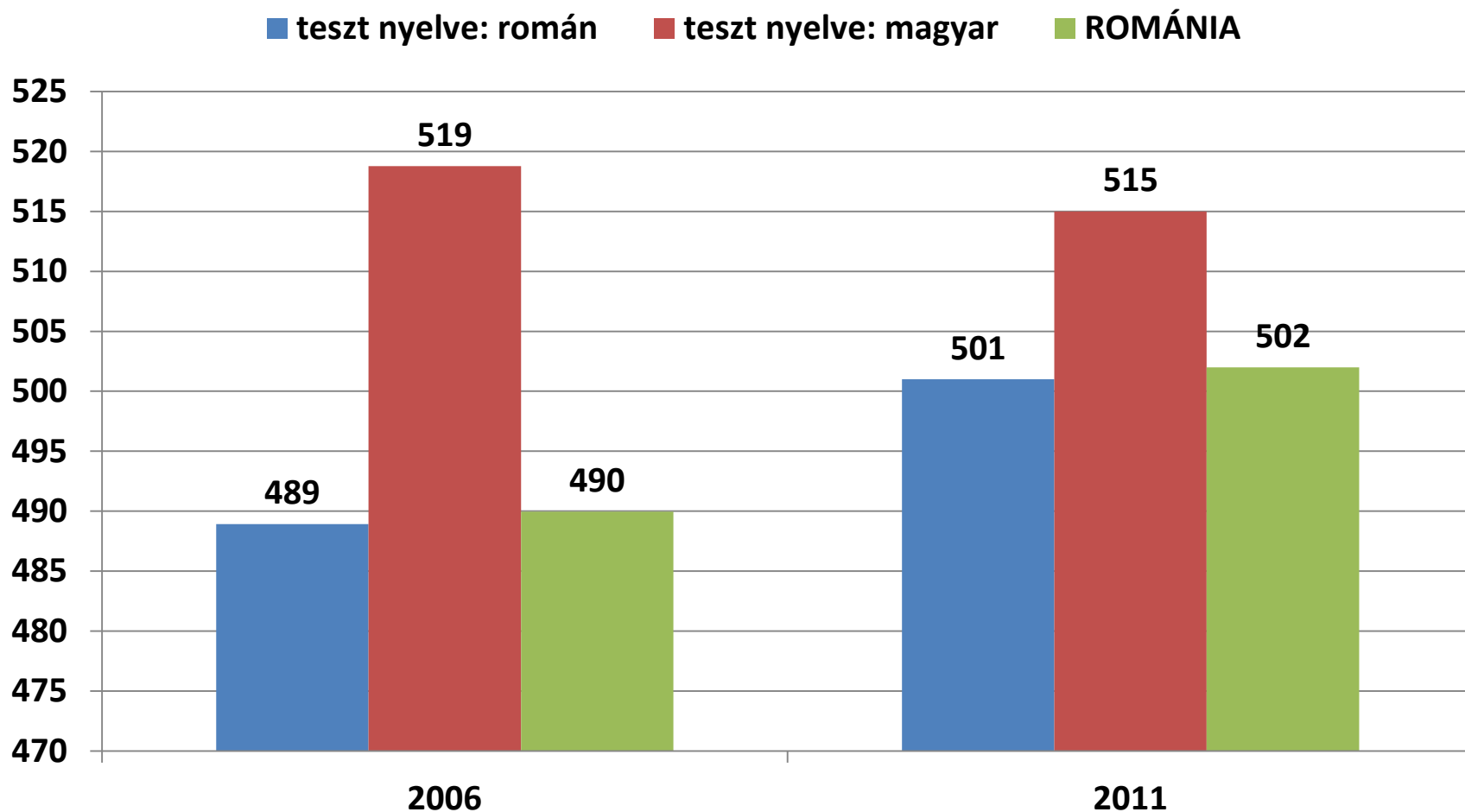

PIRLS, TIMSS SZLOVÁKIA (2006, 2007, 2011)

■ **teszt nyelve: szlovák** ■ **teszt nyelve: magyar** ■ **SZLOVÁKIA**

ROMÁNIA - PIRLS, 2006, 2011

PISA

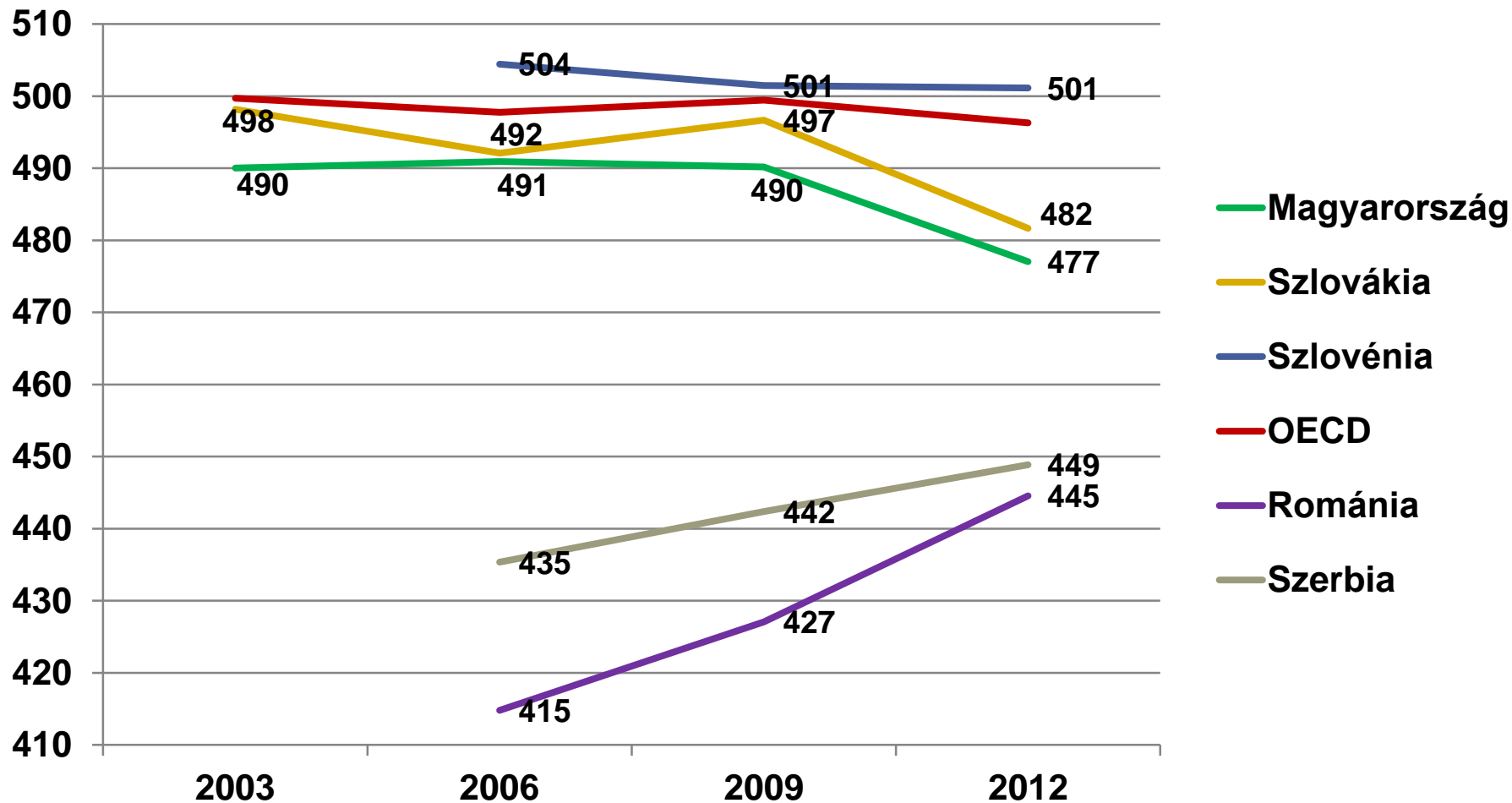
Az OECD projektje

PISA vizsgálatok

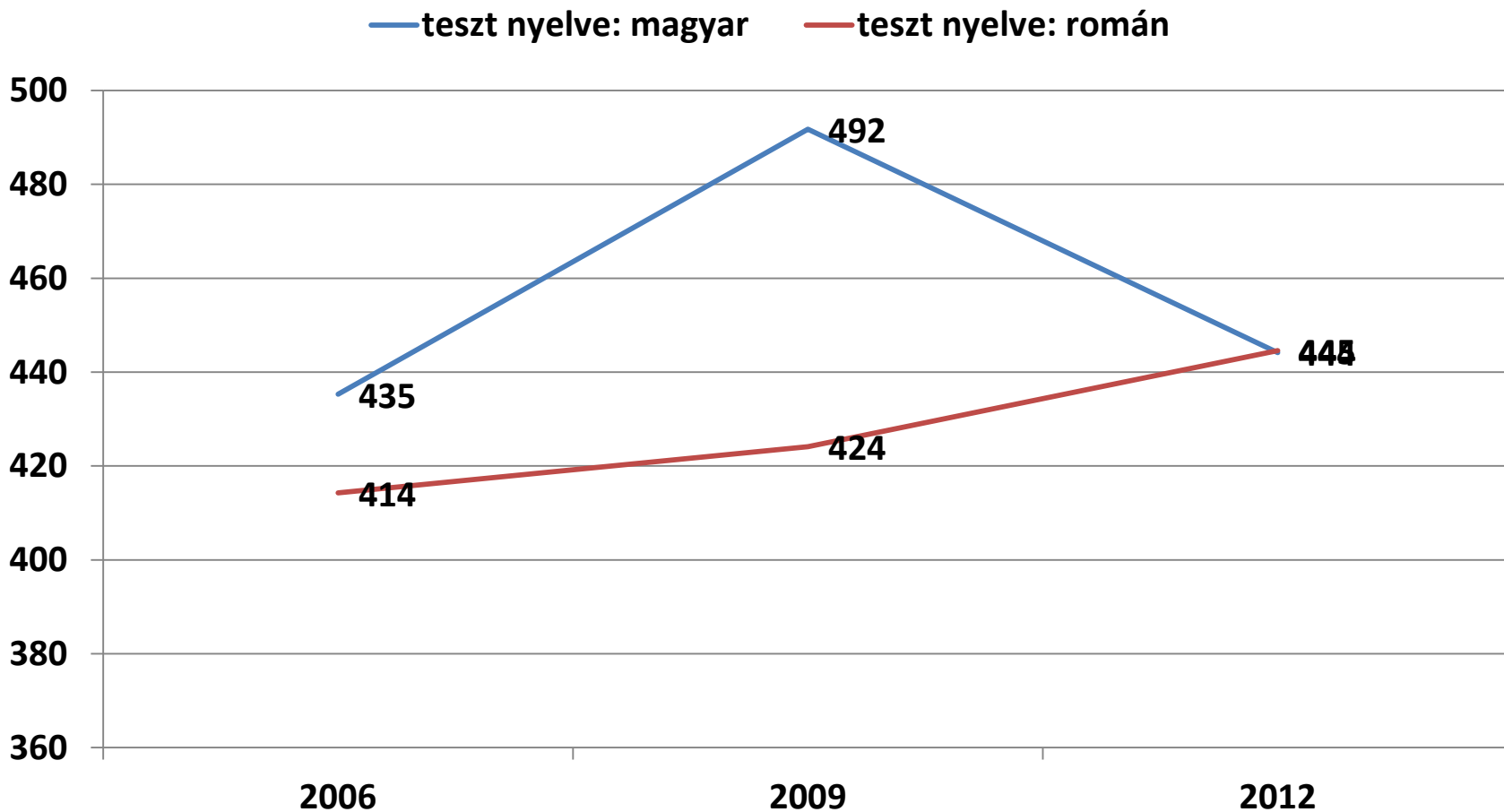
- 3 évente, 2012-ben 65 országban
- célcsoport: 15 évesek
 - Országonként 4-5000 fő
 - Összesen: több mint félmillió 2012-ben
- kompetenciaterületek (szövegértés, matematikai, természettudományi, „plusz 1”)

KOMPETENCIÁT – ALKALMAZOTT TUDÁST MÉR

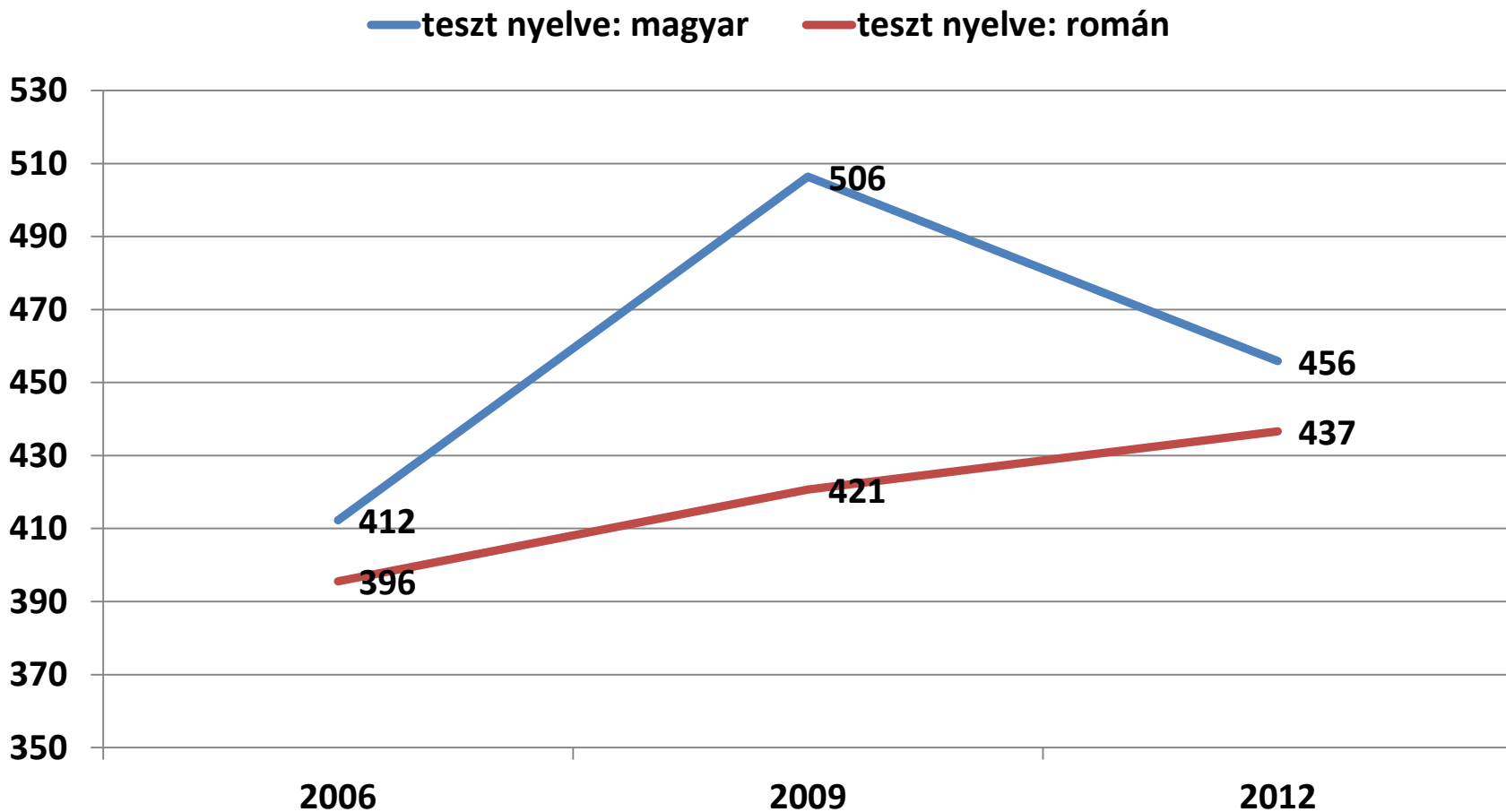
MATEMATIKAI KOMPETENCIÁK, 2003-2012

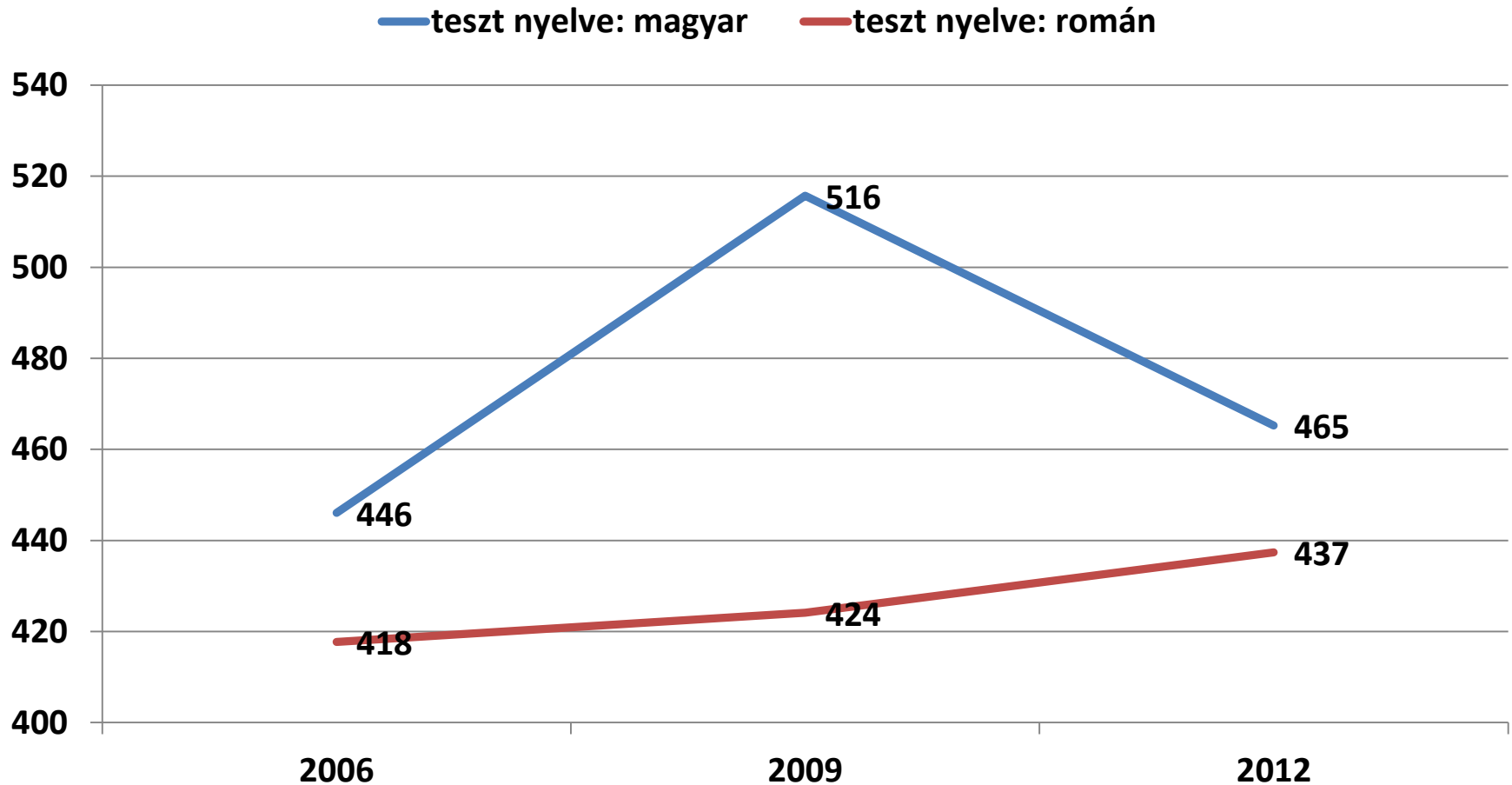
MATEMATIKAI KOMPETENCIÁK TANNYELV SZERINT (2006-2012, ROMÁNIA)

SZÖVEGÉRTÉS KOMPETENCIÁK TANNYELV SZERINT (2006-2012, ROMÁNIA)

TERMÉSZETTUDOMÁNYI KOMPETENCIÁK TANNYELV SZERINT (2006-2012, ROMÁNIA)

IDŐSOROS TANULSÁGOK, ROMÁNIA

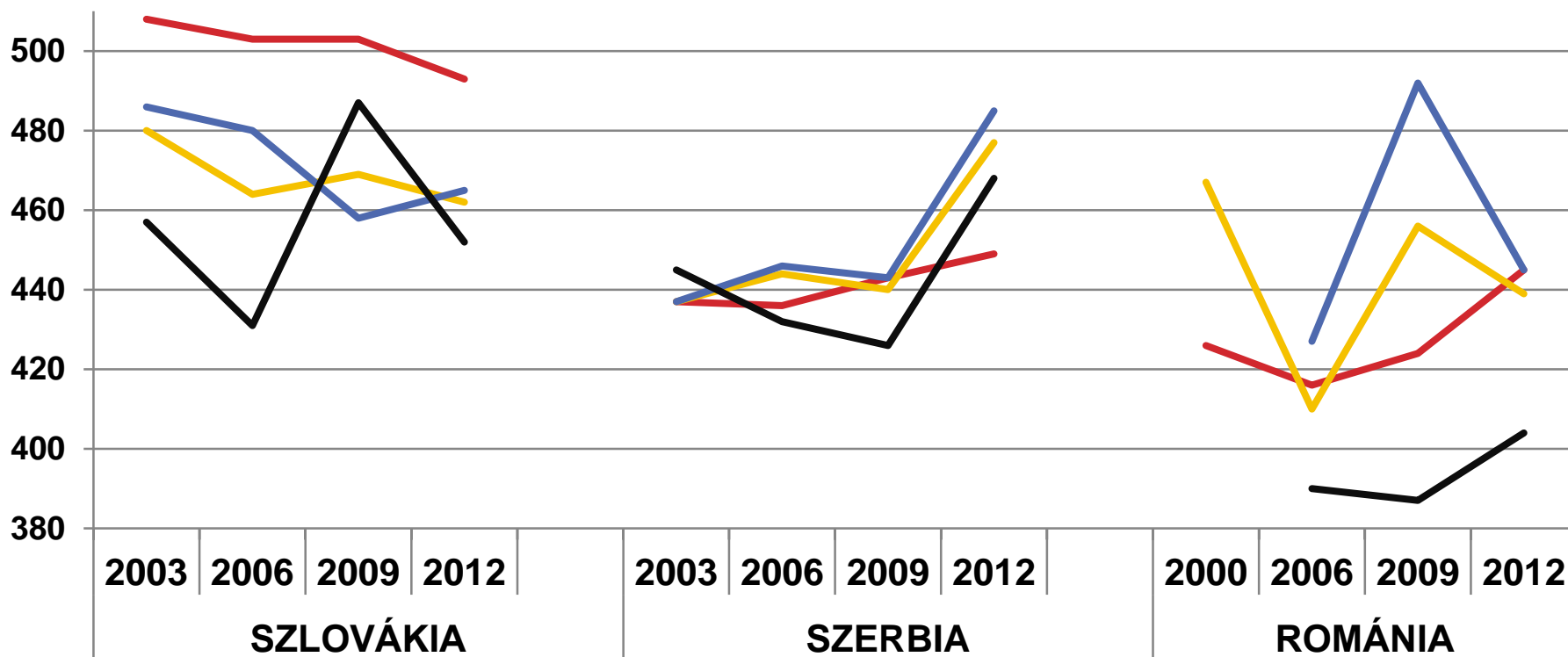
Matematikai és természettudományi kompetenciák: 2009-ig a magyar iskolák szignifikánsan jobbak voltak, 2012-re a román iskolák „utolérték” (v.ö. az ország PISA teljesítménye javult)

Szövegértés területén szintén nincs jelentős eltérés 2012-ben a magyar és román iskolák között

2006-2012 között nincs szignifikáns elmozdulás a magyar iskolák teljesítményében!!

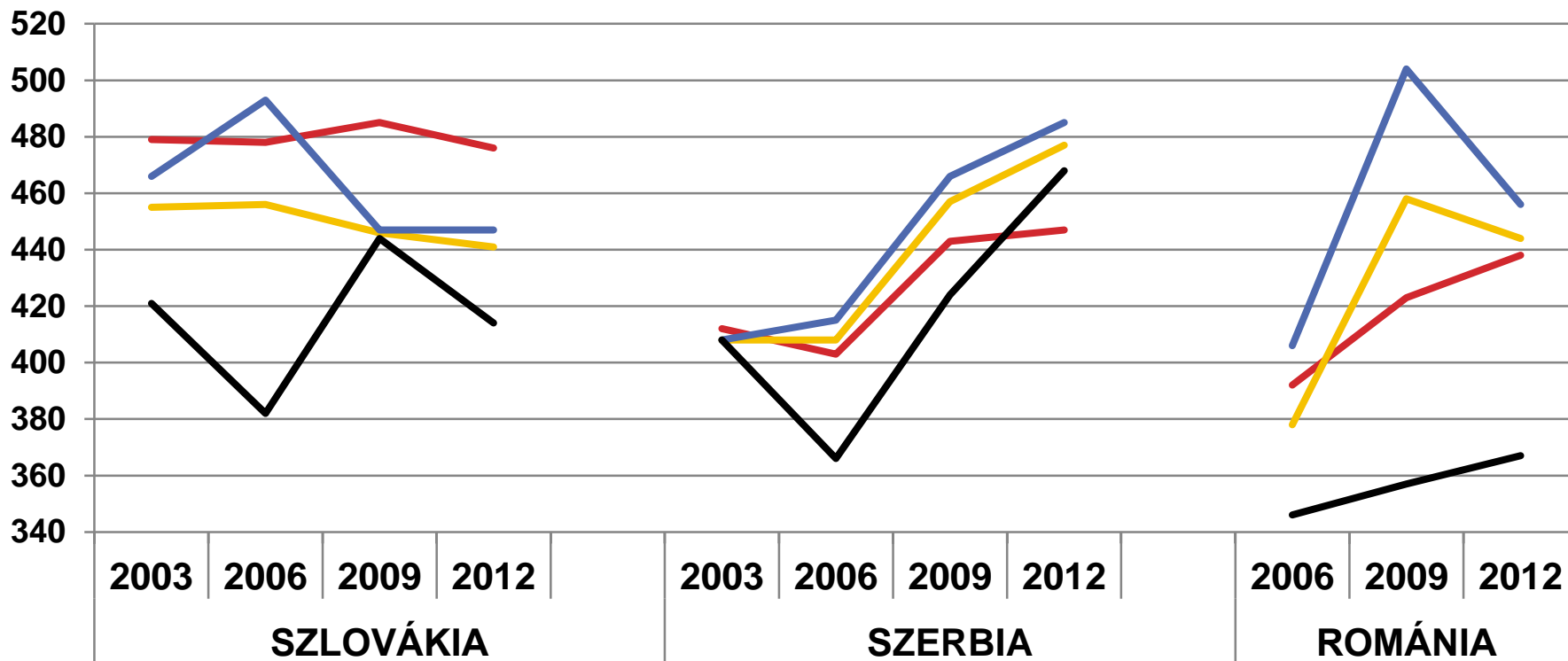
KISEBBSÉGI MAGYAR DIÁKOK MATEMATIKAI KOMPETENCIÁJA (PISA 2000-2012)

— többségi - többségi nyelven — kisebbségi magyar - összesen
— kisebbségi magyar - anyanyelvű képzésben — kisebbségi magyar - államnyelvű képzésben

KISEBBSÉGI MAGYAR DIÁKOK SZÖVEGÉRTÉS KOMPETENCIÁJA (PISA 2003-2012)

— többségi - többségi nyelven — kisebbségi magyar - összesen
— kisebbségi magyar - anyanyelvű képzésben — kisebbségi magyar - államnyelvű képzésben

ROMÁNIA: ANYANYELVEN VS. ÁLLAMNYELVEN

Az „igazi” (statisztikailag is szignifikáns) vesztes a nem anyanyelven tanuló erdélyi magyar fiatal

Állandósult trend (szemben Szlovákiával)

Kisebbségi vonatkozásban a PISA és a PIRLS, TIMSS adatok sok hasonlóságot mutatnak!!!

DE:

- pontosabb képet akkor kaphatnánk, ha a kisebbségi iskolák is a mintavétel részét képeznék

PISA-ban, ún. „adjudicated region/entity” státuszra lehet pályázni

- 50 iskola, 1500 fő

TALÁN 2021-RE?

EMPIRIKUS KUTATÁS: ISKOLA ÉS KÉPESSÉG 2013

Országok szerint: erdélyi és vajdaságiak (K-M-i) átlag fölött teljesítettek

Tannyelv szerint: Erdélyben a magyar, Felvidéken a szlovák tannyelvű iskolák teljesítettek jobban

Anyanyelven tanuló gyerekek általában jobban teljesítenek, mint a többségi nyelven tanulók

- Erdélyben, Kárpátalján egyértelmű
- Felvidéken: a magyarul tanulók átlag alatt
- Vajdaság: leghomogénebb teljesítményszintek

A település etnikai aránya önmagában nem befolyásolja a teljesítményeket, csak a tannyelven keresztül – kihatás a helyi iskolaválasztásra!

Kisebbségi szempontból fontos a nyelvi/etnikai látószög: de tudatában kell lenni, a családi háttér meghatározó szerepének!

ORSZÁGOS ADATGYŰJTÉSI RENDSZEREK

Szlovákia: NUCEM

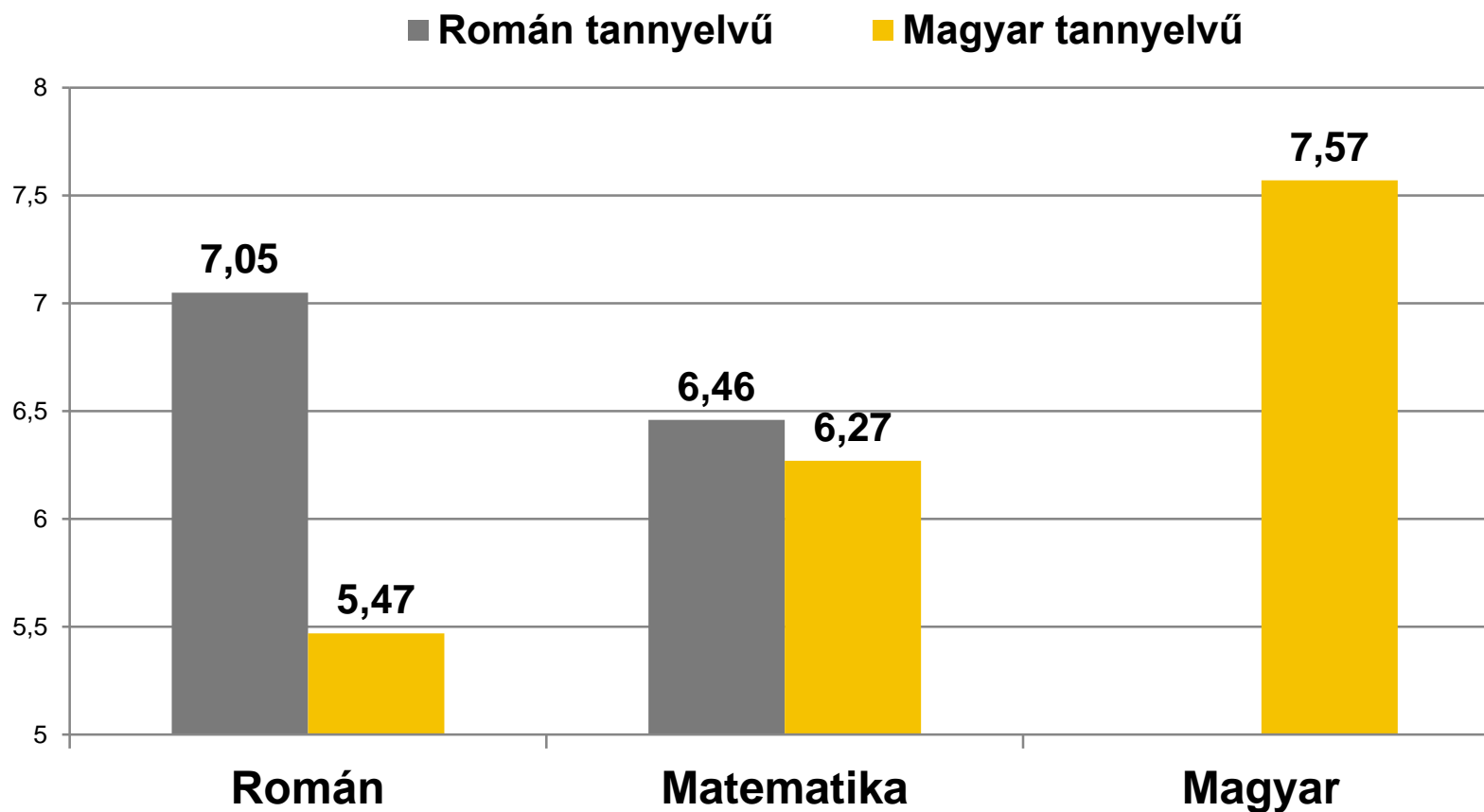
**Románia: ARACIP, ROCNEE – Evaluarea Nationala (sajnos
nincs családi háttérre utaló adat)**

Ukrajna: Monitoring

**Magyarország: Országos Kompetenciamérés (Oktatási
Hivatal)**

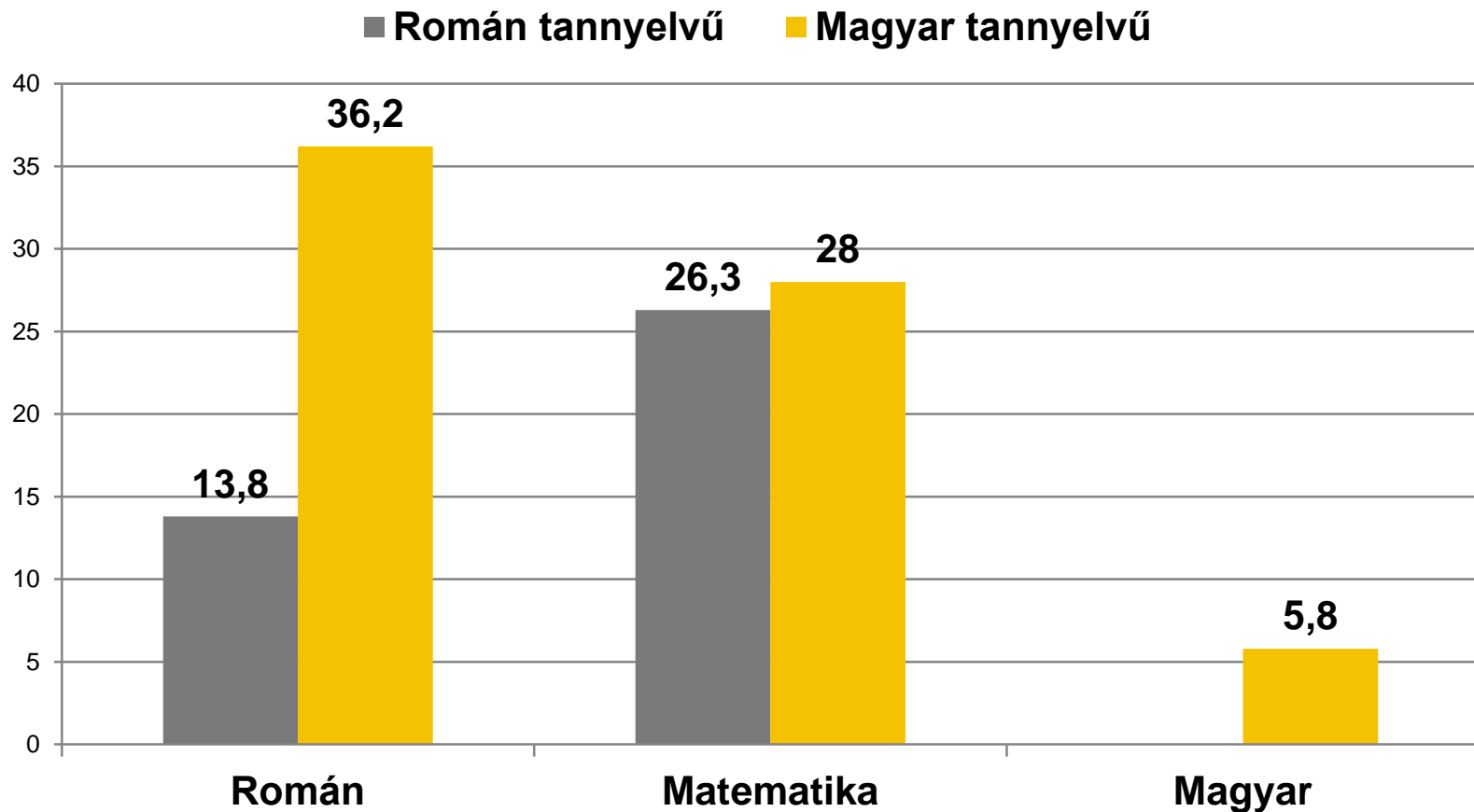
ERDÉLYI DIÁKOK ORSZÁGOS KÉPESSÉGMÉRÉSEN (EN) ELÉRT EREDMÉNYEI TANNYELV SZERINT TÁRGYAK SZERINT

(EVALUAREA NATIONALA 2015, FORRÁS: BARNA G., 2015)

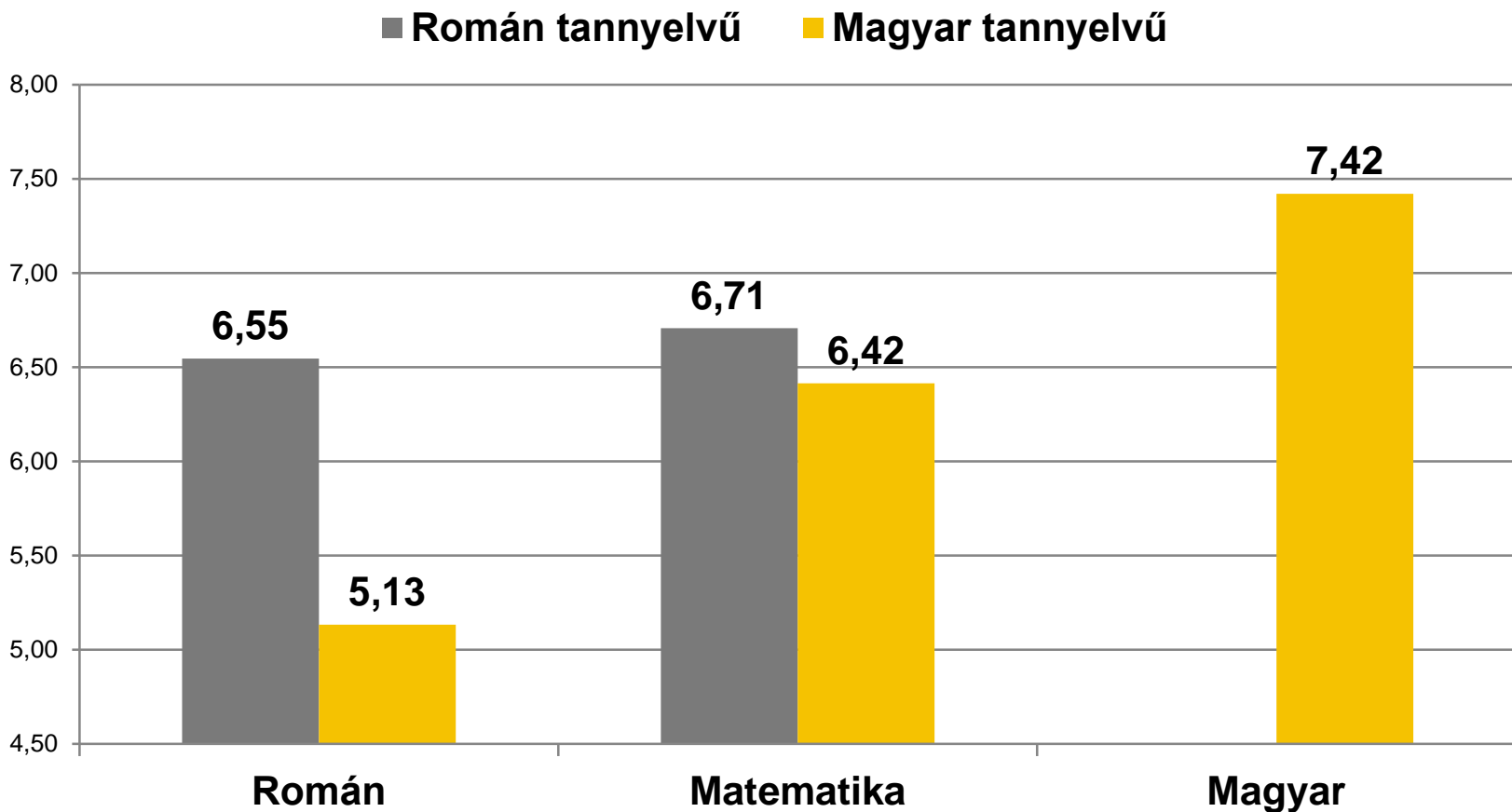

ERDÉLYI DIÁKOK EREDMÉNYEI TANNYELV SZERINT: 5-ÖS ÉRDEMJEGET **EL NEM ÉRŐK** ARÁNYA - %

(EVALUAREA NATIONALA 2015, FORRÁS: BARNA G., 2015)

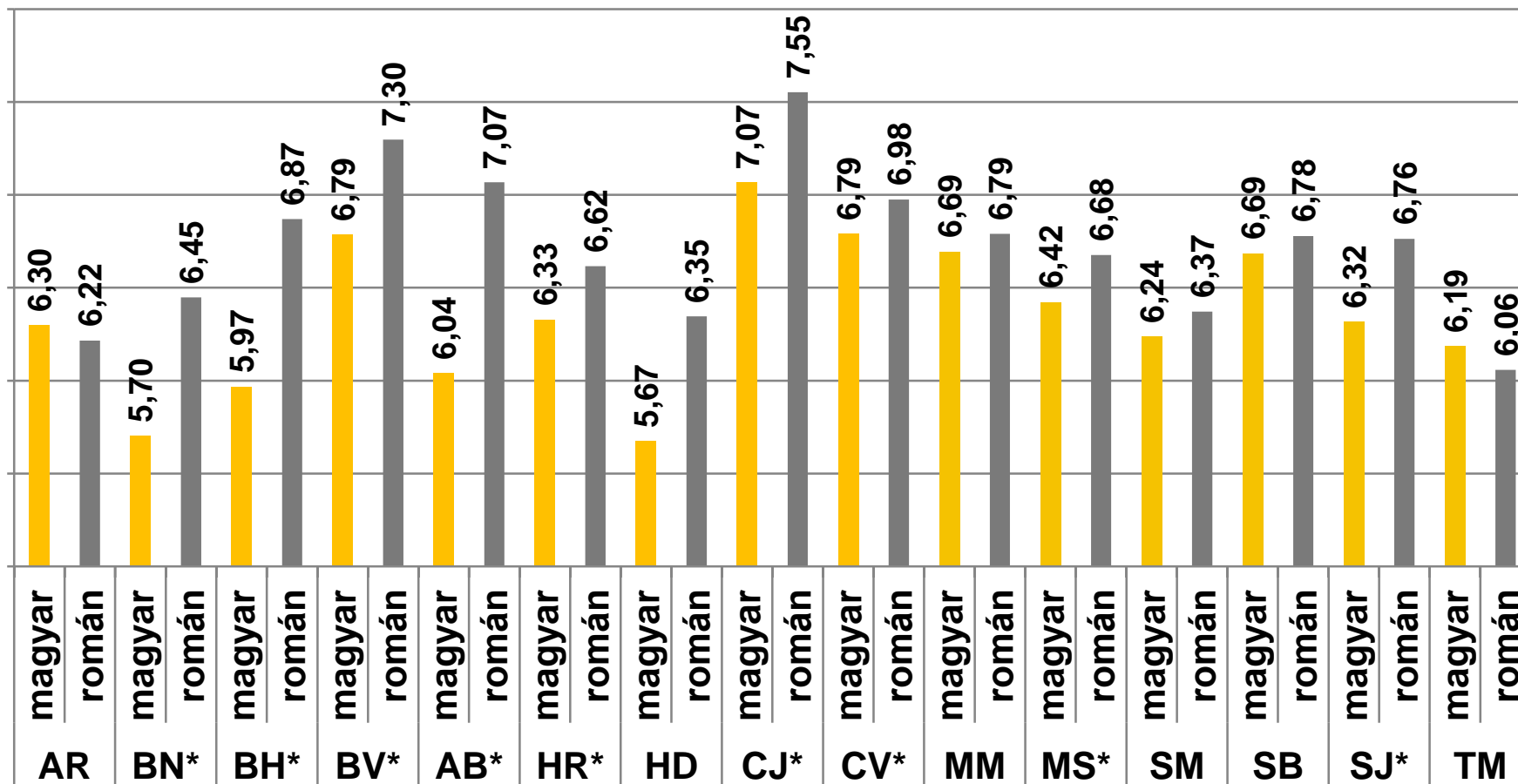
ERDÉLYI DIÁKOK EREDMÉNYEI TANNYELV SZERINT ÉRDEMJEGYEK ÁTLAGA TÁRGYAK SZERINT (EN -ADMITERE 2014, SAJÁT SZÁMÍTÁS)

DE MIRE (LENNÉNEK) JÓK MÉG AZ ADMITERE ÉS VAGY EN ADATBÁZISOK?

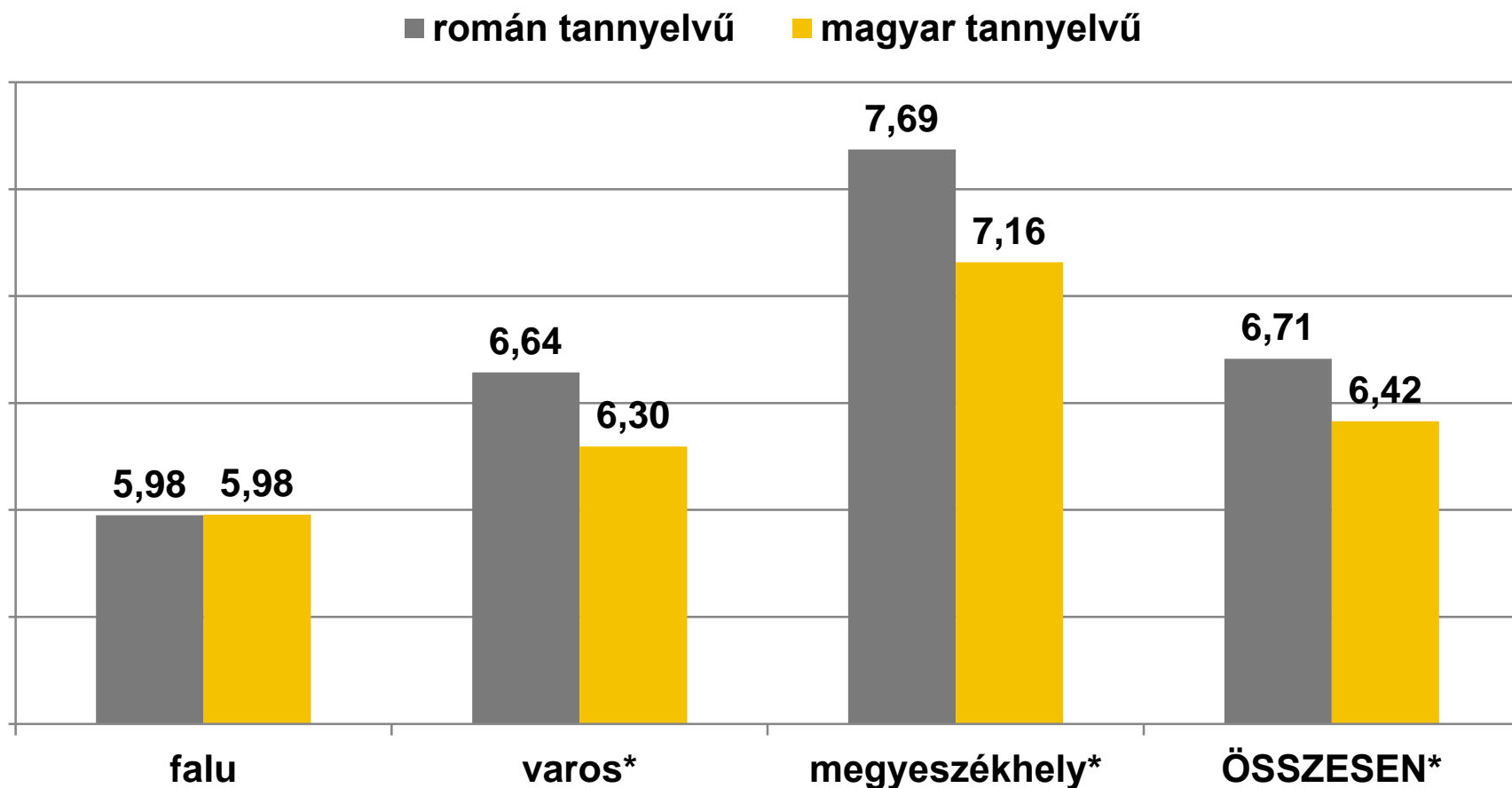
- Országos képességvizsga (EN) eredmények megyék szerint
- Országos képességvizsga (EN) eredmények nemek szerint
- Országos képességvizsga (EN) eredmények település típus szerint
- Továbbtanulás irányai
 - milyen szakon?
 - milyen nyelven?
 - Területi mobilitás

MATEMATIKA ÁTLAGJEGYEK MEGYÉK SZERINT (EN -ADMITERE 2014, SAJÁT SZÁMÍTÁS; *SZIGN. ELTÉRÉS)

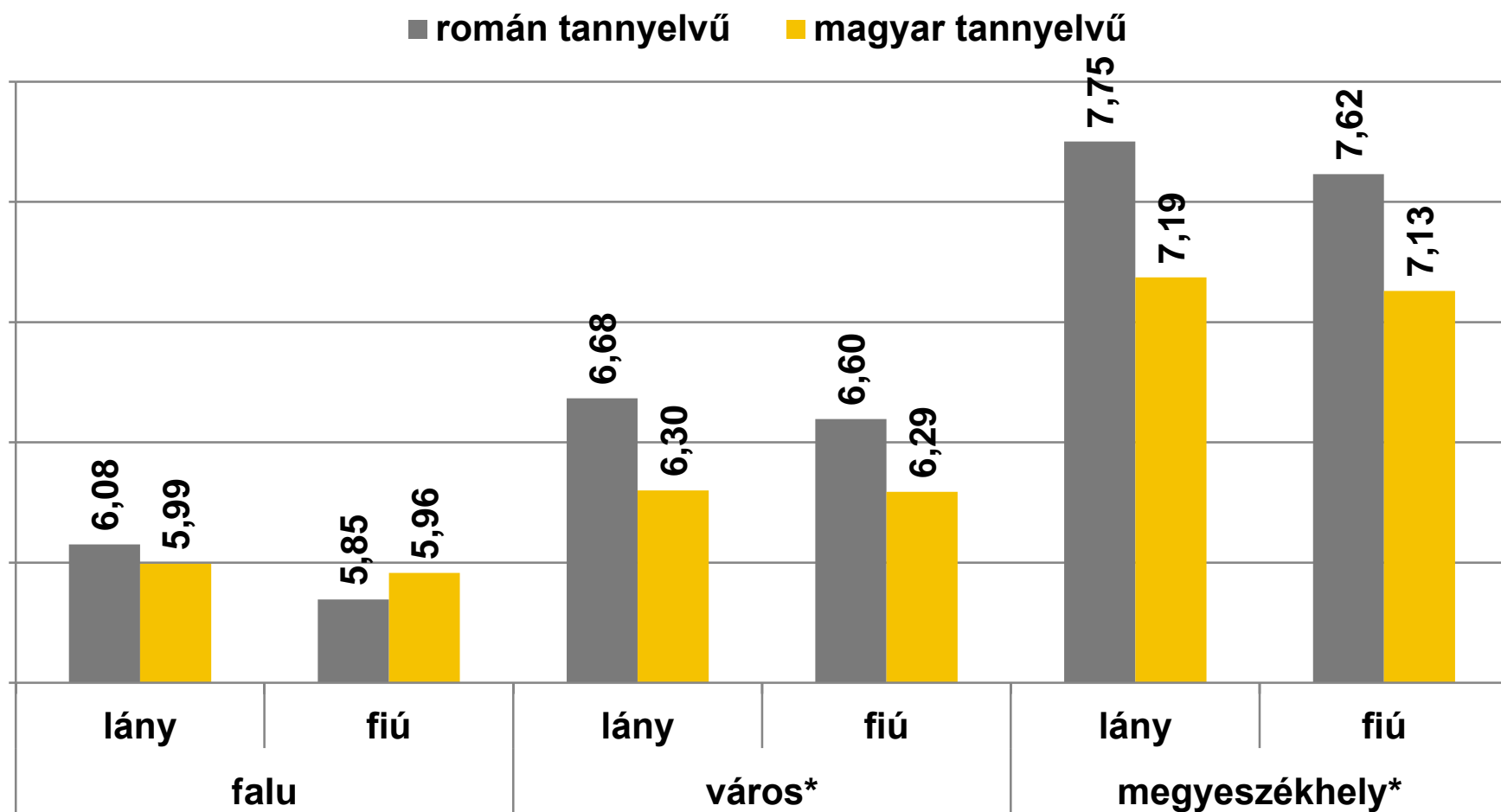
MATEMATIKA ÁTLAGJEGYEK TANNYELV ÉS TELEPÜLÉS TÍPUS SZERINT

(EN -ADMITERE 2014, SAJÁT SZÁMÍTÁS; *SZIGN. ELTÉRÉS)

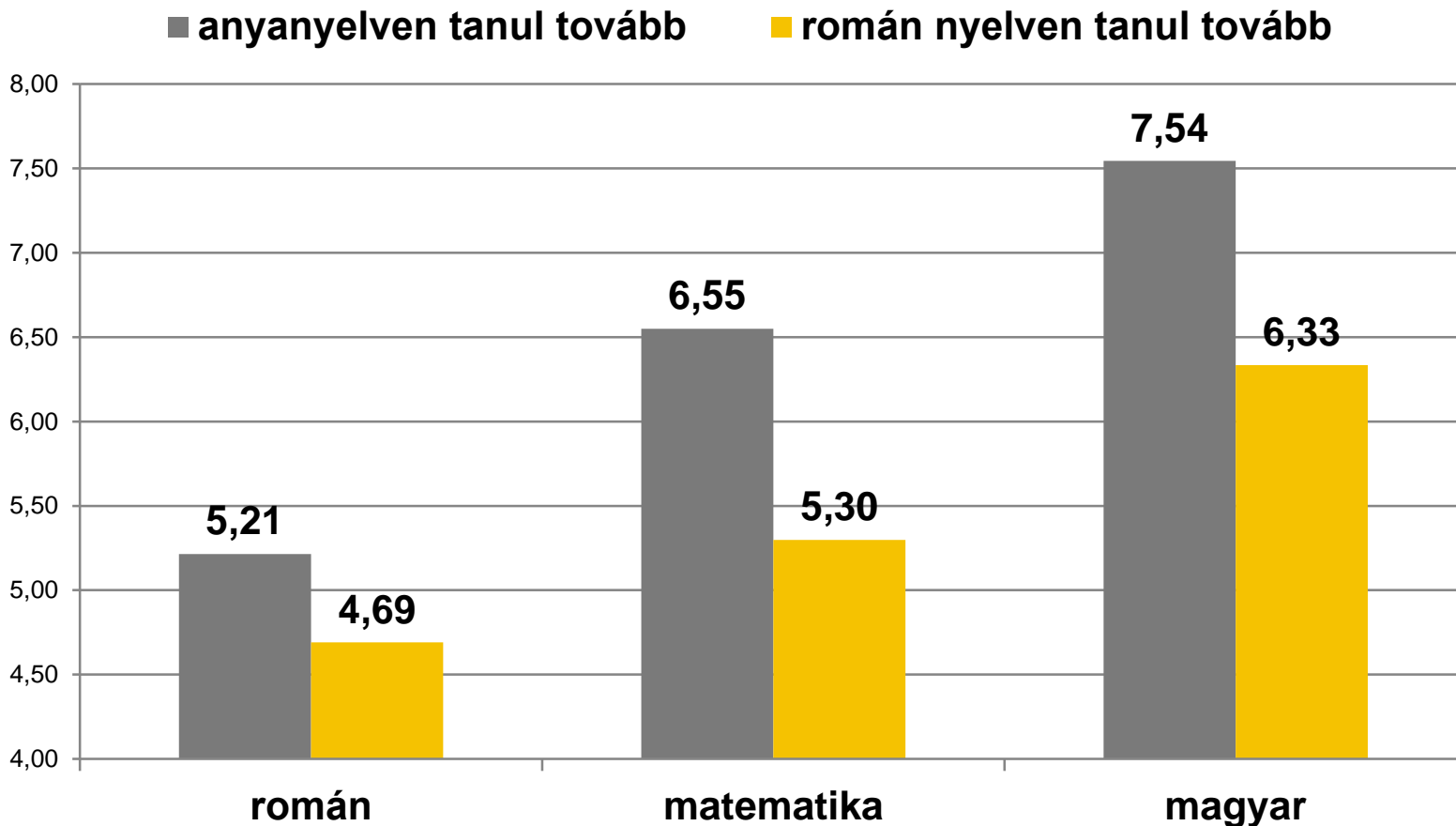
MATEMATIKA ÁTLAGJEGYEK TANNYELV, NEMEK ÉS TELEPÜLÉS TÍPUS SZERINT

(EN -ADMITERE 2014, SAJÁT SZÁMÍTÁS; *SZIGN. ELTÉRÉS)

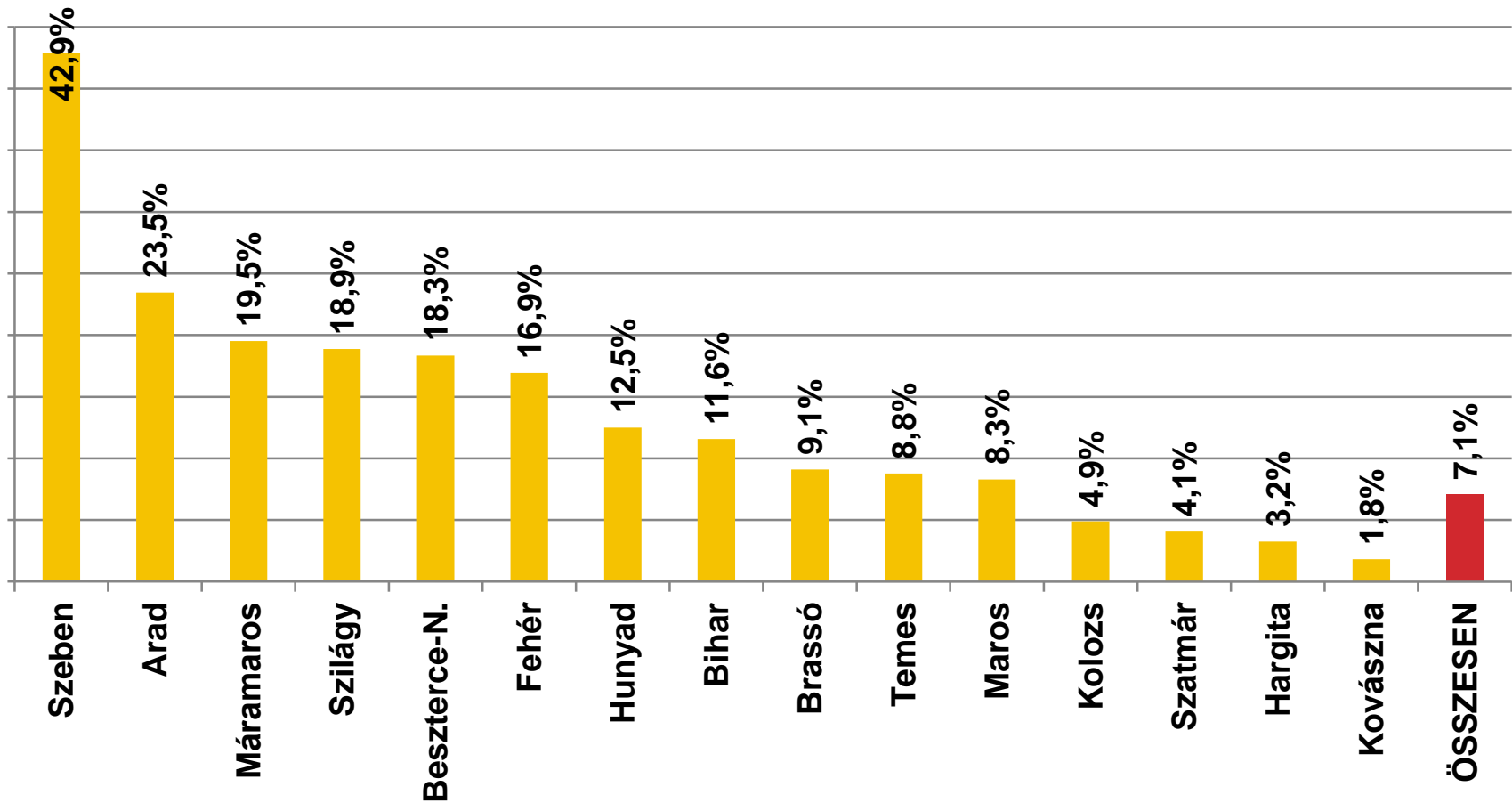

8. OSZTÁLY UTÁN TANNYELVET VÁLTÓ MAGYAR DIÁKOK EREDMÉNYEI

(EN -ADMITERE 2014, SAJÁT SZÁMÍTÁS; *SZIGN. ELTÉRÉS)

8. OSZTÁLY UTÁN TANNYELVET VÁLTÓ, ROMÁNUL TANULÓ MAGYAR DIÁKOK ARÁNYA MEGYÉNKENÉNT (EN -ADMITERE 2014, SAJÁT SZÁMÍTÁS)

TOPLISTÁK – FALVAK

MAGYAR TANNYELVŰ ISKOLÁK, N>5, MATEMATIKA,

FORRÁS: ADMIT-EN 2014

1	SCOALA GIMNAZIALA NR.1 BORLA	8,66
2	SCOALA GIMNAZIALA NR.1 JEBUC	8,45
3	SCOALA GIMNAZIALA "KOS KAROLY" IZVORU CRISULUI	8,44
4	SCOALA GIMNAZIALA NR.1 PANIC	8,34
5	SCOALA GIMNAZIALA "ARANY JANOS" MIHAILENI	8,31
6	SCOALA GIMNAZIALA NR.1 FINIS	8,27
7	SCOALA GIMNAZIALA "DR.BOGA ALAJOS" COZMENI	8,19
8	SCOALA GIMNAZIALA NR.1 CARASTELEC	8,11
9	SCOALA GIMNAZIALA "APRILY LAJOS" PRAID	8,01
10	SCOALA GIMNAZIALA "ADY ENDRE" LOMPIRT	7,95

TOPLISTÁK – VÁROSOK

MAGYAR TANNYELVŰ ISKOLÁK, N>10, MATEMATIKA,

FORRÁS: ADMIT-EN 2014

1	LICEUL TEORETIC "BOLYAI FARKAS" TARGU MURES	8,99
2	LICEUL VOCATIONAL DE ARTA TARGU MURES	8,96
3	LICEUL TEORETIC "TAMASI ARON" ODORHEIU SECUIESC	8,89
4	LICEUL "JANOS ZSIGMOND" CLUJ-NAPOCA	8,84
5	COLEGIUL NATIONAL "UNIREA" TARGU MURES	8,80
6	LICEUL TEOLOGIC ROMANO-CATOLIC "HAM JANOS" SATU MARE	8,59
7	LICEUL TEORETIC "BATHORY ISTVAN" CLUJ-NAPOCA	8,51
8	SCOALA GIMNAZIALA "VARADI JOZSEF" SFINTU GHEORGHE	8,26
9	LICEUL TEOLOGIC REFORMAT CLUJ-NAPOCA	8,24
10	SCOALA GIMNAZIALA "SIMION BARNUTIU" ZALAU	8,24

nők lapja
2018/1. ÉVFOLYAM 1. SZÁM - 950 FT -
3,17 € - 465 DIN - 16,9 LEI

iskola választó

MILYEN
SZAKMÁBÓL
ÉLHET MEG
A GYEREK?

Vekerdy Tamás
Legyen öröm
a tanulás!

EXKLUZÍV INTERJÚ

HÁROM IGAZGATÓ,
HÁROM VÉLEMÉNY
• állami • egyházi • alternatív

A MINDENT
ELDÖNTŐ
ÍRÁSBELI
TESZT

[CSAK
A LELKE
BÍRJA!]

5 BEVÁLT
KÜLFÖLDI
TANÍTÁSI
MÓDSZER

Segítünk eligazodni

A **150**
LEGSIKERESEBB
KÖZÉPISKOLA

KAMASZOK
EGÉSZSÉGE

A mi felelősségünk

Central Média csoport

4,6,8
HÁNY
OSZTÁLYOS
GIMIT
VÁLASSZUNK?

mtat**ki**

MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont
Kisebbségkutató Intézet

NÉHÁNY TANULSÁG

Román nyelvi kompetenciák alacsonyabbak (ez érthető), de összességében a magyar nyelvű iskolák matematikai érdemjegyei is szignifikánsan elmaradnak román társaikhoz képest

Területi egyenlőtlenség erősebb a román tannyelvű iskolák esetében, de ez annak köszönhető, hogy a magyar iskolák relatív hátránya növekszik a nagyobb településeken

Kik választják a román nyelvű képzést?

A románul továbbtanulók iskolai eredményei gyengébbek: a kisebbségi oktatás nem képes, vagy strukturális okokból nem tudja (szakképzés szűkös kínálata miatt) megtartani a gyengébb képességű diákokat

Szórvány: kevesen vannak, és átlag fölött román nyelven tanulnak tovább

FŐ KÉRDÉSEK

- Milyen mértékben ismertek és hozzáférhetőek az adatok?
- Használják-e az intézmények és a magyar kisebbségi oktatásért felelősök?
- Létezik-e szakértői hozzáférés és elemzés?
- Milyen adatokat tudunk leszűrni a kisebbségi oktatásra vonatkozóan?
- Adatok: elszámoltathatóság és támogatás eszköze
- Használják-e az empirikus adatokat a (kisebbségi oktatásban érdekelt) döntéshozók?
- HA IGEN, MIÉRT NEM?

„MI NEM EZEKET AZ ADATOKAT KAPTUK MEG A TANFELÜGYELŐSÉGTŐL”

- **Függelmi viszony – decentralizáció kérdése**
- **Adminisztratív megfelelés, megfelelési kényszer**
- **Helyi értékelési kultúra hiánya**
- **Külső értékeléssel kapcsolatos ellenállás**

LEGNAGYOBB KÉRDÉS: KIÉ AZ ISKOLA?

**Köszönöm megtisztelő
figyelmüket!**

pappz.attila@tk.mta.hu